

Pestprotocol OBS Toermalijn

OBS Toermalijn
Bezoekadres:
Randhoornweg 35
1422 WX UITHOORN
www.toermalijn-uthoorn.nl

Postadres:
Postbus 569
1420 CB UITHOORN
info@toermalijn-uthoorn.nl

Inhoudsopgave

Deel 1: Het Pestprotocol

- 1.1 Het verschil tussen plagen en pesten.
- 1.2 Voorwaarden om vervelende gevolgen te beperken.
- 1.3 Het voorkomen van pesten.
- 1.4 Op school hanteren we vier belangrijke regels ten aanzien van pestgedrag.
- 1.5 Signalen van pesten.
- 1.6 Begeleiding van de gepeste leerling.
- 1.7 Begeleiding van de pester.
- 1.8 Mogelijke oorzaken van pestgedrag.
- 1.9 Begeleiding van de zwijgende middengroep en de meelopers.
- 1.10 De rol van de ouders.
- 1.11 Wat doet u als uw kind zelf pest.
- 1.12 Tips voor alle ouders.

Deel 2: Stappenplan bij pestgedrag

Inleiding

Als school zijn wij van mening dat fysieke en psychische veiligheid voorwaarden zijn voor een gezonde ontwikkeling. Mensen hebben meer nodig dan bescherming tegen gevaar om daadwerkelijk veilig te zijn. De omgeving waarin een kind opgroeit is veilig als er volwassenen zijn die naast bescherming ook geruststelling bieden, die verantwoordelijkheid voor een kind kunnen en willen dragen en de ontwikkeling van een kind stimuleren.

Op school moet er daarnaast ook sprake zijn van sociale veiligheid.

In dit plan zal worden beschreven wat er nodig is voor een veilig schoolklimaat op OBS Toermalijn: grenzen en regels, adequaat optreden tegen grensoverschrijdend gedrag en leerlingen aanmoedigen om positief gedrag te laten zien. Pesten en ander agressief gedrag kan hierbij niet getolereerd worden. Tevens is er een toenemende aandacht voor pesten via social media.

OBS Toermalijn beschouwt het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers en school om incidenten op het gebied van pesten en ander ongewenst gedrag niet alleen te signaleren, maar ook om daar iets mee te doen. Het pestprotocol is een plan om gewenst gedrag te stimuleren bij pestgedrag.

Hoofdstuk 1. Het pestprotocol.

Bij een pestincident zijn altijd vijf betrokken partijen: de pester, het slachtoffer, de groep (meelopers, verdedigers en zwijgers), de leerkrachten en de ouders.

1.1 Het verschil tussen plagen en pesten.

Het verschil tussen plagen en pesten is niet altijd duidelijk. Op OBS Toermalijn hanteren we de volgende definitie van pesten:

“Een leerling wordt gepest of tot slachtoffer gemaakt wanneer hij of zij bij herhaling wordt onderworpen aan de negatieve handelingen van één of meerdere medeleerlingen. Pesten is altijd expres en doorgaans is er verschil in macht tussen dader(s) en slachtoffer(s).”

Verschillen tussen plagen en pesten zijn onder andere:

Plagen	Pesten
Er is geen sprake van machtsverschil.	Er is wel sprake van machtsverschil: pesters en meelopers stellen zich boven de gepeste.
Het duurt niet voort.	Het herhaalt zich steeds, het duurt voort.
De geplaagde kan makkelijk iets terugzeggen.	Het gepeste kind durft niets terug te doen.
Het heeft geen invloed op de onderlinge relaties.	De relaties in de groep verslechteren.

Op OBS Toermalijn hebben we het volgende uitgangspunt t.a.v. de vraag of er sprake is van plagen of pesten:

“Elke klacht van een kind wordt behandeld als pesten. Ook als het anders opgevat kan worden.”

Wanneer er is vastgesteld dat er sprake is van pesten, wordt het protocol sociale veiligheid, onderdeel ‘pestprotocol’ in werking gesteld.

Het doel hiervan is om de vervelende gevolgen voor zowel de gepeste als de pester te beperken.

1.2 Voorwaarden om vervelende gevolgen te beperken:

Om pesten en pestgedrag goed te kunnen ondervangen, hanteren wij een aantal voorwaarden:

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Dit gebeurt aan het begin van elk schooljaar en gedurende het schooljaar zodra pesten zich weer voordoet.
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: gepeste kinderen, pesters, de groep, leerkrachten en de ouders.
- Als pesten optreedt, nemen leerkrachten signalen van ouders en leerlingen serieus en ondernemen actie.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch terugkeert, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon

kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

- Op onze school zijn 2 vertrouwenspersonen aangesteld. Dit zijn Lumien Hofstee en Sandra Kous. U kunt hen op werkdagen via de mail bereiken voor het maken van een afspraak via l.hofstee@toermalijn-uthoorn.nl of sandra@toermalijn-uthoorn.nl

1.3 Het voorkomen van pesten:

Het is bekend dat bepaald gedrag versterkt wordt wanneer het aandacht krijgt. OBS Toermalijn vindt het daarom belangrijk zich te richten op het aanleren van gewenst gedrag.

In een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar gewenst gedrag steeds weer wordt besproken, zal minder worden gepest. Wij stimuleren de leerlingen om met elkaar samen te werken en zich gezamenlijk verantwoordelijk te voelen voor een gezonde sfeer in de groep. De insteek van ons schoolbeleid tegen pesten is daarom preventie. Preventie door het stimuleren van positief gedrag bij elk kind.

Bij ons op school leren we de kinderen de vier regels die we hebben en de vier stappen die wij hanteren bij de aanpak van pestgedrag. Deze zijn hieronder uitgewerkt.

1.4 Op school hanteren we vier belangrijke regels ten aanzien van pestgedrag:

Regel 1: Inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf groep 1 brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan moet je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2: Wanneer een medeleerling merkt dat een ander wordt gepest of er zelf niet uitkomt, hij ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3: Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten moeten de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regel 4: Word je gepest, praat er dan thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden.

1.5 Signalen van pesten:

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde "leuke" opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Haat-sms-jes/apps of haat-mails
- Via social media pesten (Facebook, Twitter, Whatsapp e.d.)
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding

- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken of verstoppen
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

1.6 Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren, doorvragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten?
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest (onmacht, zelf vaak bang om gepest te worden).
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil uitlokken.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie: bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Goed luisteren wat het kind zelf voor een oplossing wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders, beter, assertiever opstelt.
- Het gepeste kind niet in een uitzonderingspositie plaatsen door bijvoorbeeld over-beschermen.
- Goede nazorg geven, ook als het al een tijdje geleden is. Pesten kan lang gevolgen hebben voor iemand.

1.7 Begeleiding van de pester:

- Slechtnieuwsgesprek: pestgedrag wordt niet geaccepteerd op school.
- Collega's informeren elkaar bij pesten.
- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken / pesten (de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten worden).
- In laten zien wat pestgedrag voor gevolgen kan hebben bij het slachtoffer.
- Excuses aan laten bieden aan het slachtoffer.
- "Nieuw" gedrag aanleren, bijv. stop-eerst-nadenken-bespreken.
- Goed gedrag belonen.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind, wat is de oorzaak van het pesten? Komt het buiten school ook voor?
- Inschakelen van professionele hulp.

1.8 Mogelijke oorzaken van pestgedrag:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.

- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

1.9 Begeleiding van de zwijgende middengroep en de meelopers:

- Verantwoordelijk maken voor hun belangrijke rol: als de groep in beweging is gebracht hebben de pesters veel minder te vertellen.
- Maak de rol van deze groep bespreekbaar. Wat zit er achter? Zijn ze bang om anders zelf gepest te worden, liften ze mee met de populariteit van de pester, zijn ze bang om anders hun vriend(in) kwijt te raken?
- Leer kinderen voor elkaar op te komen en ook stelling te nemen tegen pesten.
- Probeer de groepsnorm te veranderen. Pesten kan echt niet.
- Kinderen die pestgedrag melden klikken niet.
- In laten zien wat pestgedrag voor gevolgen kan hebben bij het slachtoffer.
- Maak duidelijk dat pestgedrag in een klas de hele sfeer onveilig en niet prettig maakt.
- Maak ouders duidelijk dat ze pestgedrag of meelopen niet moeten accepteren van hun kind(eren).

1.10 De rol van de ouders:

Wat doet u als uw kind wordt gepest:

- Neem je kind serieus en praat met je kind.
- Praat met de leerkracht van je kind. Hij/zij pakt het probleem aan en is het eerste aanspreekpunt.
- Kom je er niet uit, praat met de IB-er of vertrouwenspersoon in de school.
- Praat eventueel met de directie wanneer de voorgaande stappen niet naar tevredenheid zijn doorlopen.
- Zoek eventueel hulp buiten school, de vertrouwenspersoon kan je daarbij helpen.
- Leer je kind samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Meld het pesten ook als je het bij een ander dan je eigen kind ziet gebeuren.

1.11 Wat doet u als uw kind zelf pest:

- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pestgedrag te komen.
- Maak je kind duidelijk dat je achter de aanpak van de school staat.
- Corrigeer ongewenst gedrag van je kind en prijs gewenst gedrag.
- Leer je kind samen overleggen en onderhandelen over oplossingen.
- Afhankelijk van aard en ernst van het pesten kun je dit bespreken met leerkracht, intern begeleider of directie.
- Zoek eventueel hulp buiten school, de vertrouwenspersoon kan je daarbij helpen.

1.12 Tips voor alle ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen en voor zichzelf op te komen.
- Laat uw kind zien dat u samen met de school werkt aan een oplossing.

Hoofdstuk 2. Stappenplan bij pestgedrag

Stap 1:

De leerling probeert er eerst zelf en samen met de andere leerling(en) uit te komen.

We leren en stimuleren kinderen ruzies en onenigheden eerst zelf te laten oplossen. Door er samen over te praten en de regels in acht te nemen kan er veel leed voorkomen worden.

Stap 2:

Komt de leerling er niet zelf uit, dan vraagt deze hulp aan de leerkracht.

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Zo nodig wordt er een straf opgelegd.

Doel van dit gesprek:

- Bewustwording bij de pester voor wat hij het gepeste kind aandoet.
- Pester biedt excuses aan.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem, afhankelijk van de situatie.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen en bespreken.

Dit gesprek wordt regelmatig herhaald en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

Stap 3:

- De leerkracht komt in actie bij herhaaldelijk pestgedrag. De leerkracht neemt duidelijk stelling en houdt een gesprek met het kind dat pest/ruzie maakt in aanwezigheid van de ouders. Hierin wordt aangegeven dat het gedrag sterk wordt afgekeurd. De leerkracht maakt hiervan verslag in het leerlingvolgsysteem.
- Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
- De andere leerkrachten, directie en intern begeleider worden op de hoogte gebracht.
- De leerling blijft in een periode van 2 weken 15 minuten na, tot alle leerlingen naar huis zijn.
- De leerkracht noteert de aanvullende afspraken in het dossier van de leerling en bespreekt de naleving van de gemaakte afspraken wekelijks met ouders en leerling voor een periode van 4 weken. Na 4 weken evalueren ouders, leerling en leerkracht de afgelopen periode.
- Een externe deskundige kan de leerkracht ondersteunen d.m.v. coachingsgesprekken.

N.B. Het kan mogelijk zijn dat er zich situaties voordoen, waarbij van de bovengenoemde stappen wordt afgeweken. Je kunt hierbij denken aan de mate van pesten en/of ruzie maken. Afwijken van de stappen gebeurt altijd in overleg met de directie en intern begeleider.

Stap 4:

Het gedrag van de leerling blijft aanhouden en is onveilig voor de medeleerling. De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd door de directie om het protocol sociale veiligheid verder te bespreken. Bij dit gesprek zijn de leerkracht, directeur en de ouders aanwezig. De leerlingen van groep 6 t/m 8 kunnen hierbij betrokken worden.

- De leerling krijgt een time-out en wordt voor één week in een andere groep geplaatst. Er wordt een stappenplan gemaakt met daarin alle gemaakte afspraken over het tijdelijk werken in een andere groep. De verantwoordelijkheid van het werk blijft bij de eigen leerkracht. Het stappenplan voor deze ene week wordt zowel door leerling, als door ouders en leerkracht getekend. Leerlingen uit de onderbouw gaan naar de middenbouw, leerlingen uit de middenbouw gaan naar de bovenbouw en leerlingen uit de bovenbouw gaan naar de onderbouw. Dit zijn richtlijnen. Waar een leerling werkelijk geplaatst wordt is leerkracht- en groepsafhankelijk. Er is deze ene week geen contact met de eigen groep.
- In de nieuwe groep wordt negatief gedrag genegeerd door de leerkracht en de groepsgenoten. Op die manier wordt de leerling geholpen zich te houden aan de normale gedragsregels.
- De leerkracht van de nieuwe groep bespreekt met de leerlingen dat dit kind geholpen moet worden en daarom tijdelijk in deze groep is geplaatst. De ouders van de twee betrokken groepen worden niet op de hoogte gesteld.
- De leerling laat in de andere groep zien dat hij zich kan houden aan de gedragsregels van de school. De leerkracht van de groep waar de leerling tijdelijk geplaatst is, houdt een logboek bij in het leerlingvolgsysteem.
- Er kan voor gekozen worden dat een leerling niet met andere kinderen buiten speelt, maar bij de leerkracht blijft.
- Laat de leerling zien dat hij zich aan de gedragsregels van de school kan houden, wordt hij na één week teruggeplaatst in de eigen groep.
- Aan het eind van de week vindt er een gesprek plaats met de leerkrachten en directie over de voortgang. De directie draagt zorg voor een terugkoppeling naar alle betrokken partijen.

Stap 5:

Bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, treedt het Protocol Grensoverschrijdend Gedrag (vanaf punt 3) in werking.